

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของทักษะภาวะผู้นำของนักศึกษา
ในสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนของประเทศไทย
The Confirmatory factor analysis of Leadership
Skills for Student at Private Vocational Institutions
in Thailand

เชษฐภณญ์ ลีลาศรีสิริ*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทักษะภาวะผู้นำของนักศึกษาและเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลโครงสร้างองค์ประกอบทักษะภาวะผู้นำของนักศึกษาในสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนของประเทศไทย ตามสมมติฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษา และคณาจารย์ จำนวน 800 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล เป็นแบบสอบถามทักษะภาวะผู้นำของนักศึกษา จำนวน 1 ฉบับ ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .943 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม LISREL (Student edition)

ผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบทักษะภาวะผู้นำของนักศึกษาในสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนของประเทศไทย จากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้ 1) ทักษะระดับบุคคล (Individual Skills) ได้แก่ 1.1) การวิเคราะห์คุณลักษณะของตนเองที่มีต่อครอบครัว ชุมชนภาคธุรกิจและภาคอุตสาหกรรม 1.2) การแสดงให้เห็นถึงการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เป็นลายลักษณ์อักษร และมีทักษะการสื่อสารแบบอิเล็กทรอนิกส์ 2) ทักษะระดับกลุ่ม (Group Skills) ได้แก่ 2.1) การแสดงให้เห็นถึงความรู้ในการแก้ปัญหาการจัดการความขัดแย้ง และการจัดการในการเผชิญกับความท้าทาย 2.2) การวิเคราะห์ความรับผิดชอบที่ซับซ้อนของการเป็นทั้งผู้นำและการเป็นผู้ตาม

* ดร. อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม , Email : Chetphanat _ l@hotmail.com

2.3) การแสดงให้เห็นถึงความรู้การทำงานของกระบวนการประชุมการกลั่นกรองการทำงาน และ 3) ทักษะระดับชุมชนและการประกอบอาชีพ (Community and Career Skills) เกี่ยวกับบทบาทและความรับผิดชอบในการเป็นพลเมืองที่ดี และการแสดงความรับผิดชอบ ต่อสังคม ต่อครอบครัว ชุมชน ภาครัฐกิจและอุตสาหกรรม อีกทั้ง การเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่การมีส่วนร่วม ประเมินการให้บริการชุมชน และการให้บริการกิจกรรมการเรียนรู้ในการนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงอย่างต่อเนื่อง จากนั้นนำความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์มาตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างรูปแบบการวิเคราะห์องค์ประกอบของทักษะภาวะผู้นำ โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) พบว่า มีค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนระหว่างโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนระหว่างโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ได้ค่า $X^2 = 0.02$, 0.01 ค่า $df = 1.000$ ค่า $p = 0.885$, 0.935 ค่า X^2/df ค่า GFI, ค่า AGFI, ค่า CFI, ค่า SRMR และค่า RMSEA มีค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกันและอยู่ในเงื่อนไข แสดงว่าโมเดลตามสมมติฐานสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี

คำสำคัญ : การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ทักษะภาวะผู้นำ

Abstract

This study aimed to leadership skills for student and validate the consistency of the leadership skills for student at private vocational Institutions in Thailand and empirical data. A multi-stage random sampling technique was used to recruit 800 students and teachers at private vocational Institutions in Thailand. A Reliability of .943. The collected data were analyzed through descriptive statistics and the confirmatory factor were analyzed through LISERL (Student edition).

The results of the study were as follows: The leadership skills of students in private vocational Institutions in Thailand. The study documents and related research that includes 3 aspects include 1) Individual skills 1.1) The student will identify and analyze the characteristic of family, Community, business, and industry leaders. 1.2) The Student will demonstrate oral, interpersonal, written, and electronic communication and presentation skills and understands how to apply those skills. 2) Group skills 2.1) The student will demonstrate knowledge of conflict resolution and challenge management. 2.2) The student will analyze the complex responsibilities of the leader and follower. 2.3) The student will demonstrate a working knowledge of parliamentary procedure. 3) Community and career skills about student will analyze the roles and responsibilities of citizenship in family, community and business and industry. The validation of a goodness of fitted model yielded a Chi-square of 0.02, 0.01 $p = 0.885, 0.935$ at a degrees of freedom of 1.000. Average- Similar to χ^2/df , GFI, AGFI, CFI, SRMR and RMSEA. The variables in the leadership skills for student were consistent with the empirical data.

Keywords : confirmatory factor analysis, leadership skills

1. บทนำ

ปัจจุบันการตระหนักถึงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในทุกระดับของสังคมเพื่อเผชิญต่อการเปลี่ยนแปลงพร้อมที่จะพัฒนาประเทศชาติ ในส่วนของการจัดการศึกษาก็เช่นเดียวกัน มีการปรับเปลี่ยนวิธีการสอนให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เพื่อมุ่งพัฒนาคนไทยโดยเฉพาะเด็กและเยาวชนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้มีความสามารถในการประกอบอาชีพพึ่งตนเองมีความคิดริเริ่มในการสร้างสรรค์ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ 2546: 5) ทั้งนี้เพื่อมุ่งเน้นการพัฒนาเยาวชนหรือนักศึกษา ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีศักยภาพพร้อมที่จะแข่งขันและร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในเวทีโลก

สำหรับการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนในประเทศไทยที่ผ่านมา ได้มีบทสรุปสำหรับผู้บริหารในเรื่องผลการดำเนินงานตามเป้าหมาย และยุทธศาสตร์ทั้ง 4 ด้านของสถานศึกษาและสำนักงานติดตามและประเมินผลการอาชีวศึกษา (2550) พบว่า ปัญหาของนักเรียนอาชีวศึกษา คือ ผู้เรียนให้ความสำคัญต่อการศึกษาวិชาชีพไม่มาก โดยให้เหตุผลว่าเรียนยากเรียนหนักและความก้าวหน้าในอาชีพมีน้อย นักศึกษาขาดทักษะการทำงาน และความอดทนต่องานที่มอบหมาย ส่วนด้านหลักสูตร พบว่า หลักสูตรบางสาขาวิชาขาดความยืดหยุ่นไม่มีการพัฒนาทักษะที่มีประสิทธิภาพ และครูเองก็ขาดการสังเคราะห์และบูรณาการหลักสูตรอย่างเหมาะสม และสังคมนักเรียนยังมีผู้นำน้อย ส่วนหนึ่งมาจากมายาคติที่ว่า งานผู้นำ คือ งานของคนที่มีตำแหน่งหน้าที่ มีอำนาจฐานะทางสังคมสูง คนธรรมดาไม่สามารถทำอะไรได้ หรือการเป็นผู้นำเป็นสิ่งที่คนธรรมดาไม่สามารถที่จะเรียนรู้ได้ แต่จากการสำรวจพบว่าไม่จริงการจะเป็นผู้นำต้องประกอบไปด้วยความสามารถ และทักษะทุกอย่างที่สามารถระบุได้ และสามารถเรียนรู้ได้ มีผู้นำที่มีความสามารถอยู่มากมายในหมู่ ครู พระ อาสาสมัครผู้บริหารจัดการ ข้าราชการคนที่เป็นผู้นำ คือ คนที่เริ่มต้นจากการเชื่อมั่นในตนเอง และคนที่รู้จักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง (วิทยากร เชียงกูล, 2547) และสอดคล้องกับ จีระหงส์สดารมภ์ (2549) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำเยาวชน คือ เป็นการ

เรียนรู้รอบนอกรอบ ให้เด็กได้เรียนรู้ถึงการเมืองเศรษฐกิจ สังคมในชีวิตจริง และให้โจทย์นำไปคิดต่อ คือ อนาคตของประเทศในอีก 15 ปีข้างหน้า จะเป็นอย่างไร และอีก 15 ปีข้างหน้าตัวจะเป็นอย่างไร ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้เด็กได้กำหนดเป้าหมายของตัวเอง นอกจากนี้ยังได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำ คือ การเป็นคนมีคุณธรรมจริยธรรม มีการใฝ่รู้ตลอดเวลา มีวินัย ทำงานเป็นทีม มองอนาคตและมีมารยาทในสังคม รักษาวัฒนธรรมไทย

กล่าวโดยสรุป การจัดการด้านภาวะผู้นำที่เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะภาวะผู้นำของนักศึกษาอาชีวศึกษาอย่างไม่มีความชัดเจนในสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน อีกทั้งยังไม่มีมีการกล่าวถึงในระดับนโยบายของภาครัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การจัดการศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนเพื่อรองรับนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาไปนั้นในโลกปัจจุบันที่ต้องแข่งขันด้านทักษะเชิงเทคนิคอย่างมืออาชีพจึงจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำในตัวของผู้ที่จะสำเร็จการศึกษาในสายวิชาชีพเป็นอย่างยิ่ง ดังที่ประเทศที่พัฒนาและเด่นในการจัดการศึกษาตระหนักอย่างมากในทุกวันนี้ ดังนั้น ปัญหาวิจัยนี้ การเสนอผลข้อมูลด้านทักษะภาวะผู้นำของนักศึกษาในสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนของประเทศไทยสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดทำหลักสูตรการฝึกอบรม ซึ่งจะประกอบด้วยอะไรบ้างและกระบวนการพัฒนาหลักสูตรเป็นอย่างไร เพื่อนำไปพัฒนานักศึกษาให้มีความพร้อมในการประกอบอาชีพมากขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาทักษะภาวะผู้นำของนักศึกษาในสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนของประเทศไทย

2.2 เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลโครงสร้างองค์ประกอบทักษะภาวะผู้นำของนักศึกษาในสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนของประเทศไทย

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร คือ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงหรือปวส. และคณาจารย์ที่เกี่ยวข้องของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน จำนวน 432 สถาบัน สังกัดสำนักคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาระดับ ปวส. และอาจารย์ของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานคร จำนวน 800 คน ซึ่งขนาดกลุ่มตัวอย่างควรมีจำนวนอย่างน้อยเป็นนักศึกษาระดับ ปวส. จำนวน 360 คน และอาจารย์ จำนวน 360 คน รวมจำนวน 720 คน ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 เท่าของจำนวนพารามิเตอร์ ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 720 คน ผู้วิจัยปรับขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็น 800 คน เพื่อชดเชยกรณีที่ผู้ตอบแบบสอบถามกลับคืนมาไม่ครบ สำหรับวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 การเลือกจังหวัด ผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบจัดกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ผู้วิจัยแบ่งสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนทั้งหมดตามจังหวัด เพราะสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนในแต่ละจังหวัดมีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน ผู้วิจัยสุ่มเลือกจังหวัด 1 จังหวัด โดยผลการสุ่มตัวอย่างได้กรุงเทพมหานคร โดยกลุ่มตัวอย่างสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยคำนวณขนาดความเหมาะสมของกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างเป็นร้อยละ 25 ตามแนวทางของ Kerlinger and Lee (2000: 163-183) จากจำนวนสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน 83 สถาบัน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 21 สถาบัน

ขั้นที่ 2 การเลือกสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน ผู้วิจัยใช้การสุ่มแบบช่วงชั้น (Stratified Random Sampling) สถาบันอาชีวศึกษาเอกชน มีจำนวน 21 แห่ง ผู้วิจัยแบ่งสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนออกเป็น 4 กลุ่ม ผู้วิจัยแบ่งสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนโดยใช้เกณฑ์การแบ่งขนาดสถาบันตามเกณฑ์การจำแนกของสำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2557) ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ขนาด ได้แก่ 1) ขนาดเล็ก คือ สถาบันที่มีนักศึกษา 1-570 คน 2) ขนาดกลาง คือ สถาบันที่มีนักศึกษาตั้งแต่ 571-1,140 คน 3) ขนาดใหญ่ คือ สถาบันที่มีนักศึกษาตั้งแต่ 1,141-2,500 คน 4) ขนาดใหญ่พิเศษ คือ สถาบันที่มีนักศึกษาตั้งแต่ 2,501 คนขึ้นไป

ขั้นที่ 3 ผู้วิจัยใช้การสุ่มแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยการคำนวณค่าสัดส่วนตามลำดับของสถาบันโดยมีรายชื่อตามภาคผนวก ข ได้แก่ 1) อาจารย์ในสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน คือ $P = n/N = 400/1,121 = 0.3568$ และ นักศึกษา ระดับปวส. คือ $P = n/N = 400/15,254 = 0.0262$ แล้วนำไปกำหนดขนาดตัวอย่างจากประชากรแต่ละแบบช่วงชั้นเป็นสัดส่วนที่เท่ากันซึ่งได้ขนาดตัวอย่างจากประชากรทั้ง 2 กลุ่มตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำแนกตามโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มของผู้ตอบแบบสอบถามในสถาบัน

ลำดับ	ประชากร อาจารย์	กลุ่มตัวอย่าง อาจารย์	ประชากร นศ.	กลุ่มตัวอย่าง นศ.
1	694	18	31	11
2	685	18	96	34
3	298	8	13	5
4	1,019	27	41	15
5	1,232	32	110	39
6	1,046	27	27	10
7	1,446	38	36	13
8	616	16	19	7
9	1,101	29	40	14
10	1,212	32	61	22
11	134	4	17	6
12	49	1	20	7
13	356	9	75	27
14	670	18	16	6
15	906	24	194	69
16	897	24	37	13
17	351	9	12	4
18	1,300	34	25	9
19	819	21	228	81
20	261	7	15	5
21	162	4	8	3
รวม	15,254	400	1,121	400

นำข้อมูลที่รวบรวมได้มาตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของรูปแบบโดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) ซึ่งเป็นการประเมินผลความถูกต้องของโมเดล โดยประเมินความกลมกลืนของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในภาพรวม (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542: 53-54)

3.2 เครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยทำการสร้างเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการ และโครงสร้างของตัวแปรที่ต้องการจะศึกษา จากนั้นผู้วิจัยได้ทำการสร้างข้อคำถามตามนิยามเชิงปฏิบัติการที่ได้มีผู้ทำการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเด็นคำถามที่ได้ทดลองใช้แล้วมาปรับปรุงเพื่อให้เหมาะสมกับการวิจัย

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

3.3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างตามตัวแปรที่ศึกษา โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเพื่อได้ข้อมูลลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย ค่าความเบ้ และค่าความโด่ง

3.3.2 การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลองค์ประกอบทักษะภาวะผู้นำของนักศึกษาในสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนของประเทศไทย ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน เพื่อให้ได้เมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้แล้วตรวจสอบเมทริกซ์สหสัมพันธ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญหรือไม่ โดยพิจารณาจากค่า Bartlett's Test of Sphericity และค่า Kaiser-Meyer-Olkin Measures of Sampling Adequacy

3.3.3 นำเมทริกซ์สหสัมพันธ์ที่มีคุณสมบัติตามการพิจารณาดังกล่าว มาดำเนินการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน โดยใช้โปรแกรมลิสเรล 8.52 โดยมีการประมาณค่าพารามิเตอร์ด้วยวิธีการประมาณค่าความเป็นไปได้สูงสุด (Maximum Likelihood: ML) เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างด้วยวิธีการพิจารณาความสอดคล้องของโมเดลตามสมการโครงสร้างตามทฤษฎีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาค่าสถิติวัดระดับความ

สอดคล้อง ได้แก่ ค่าสถิติไคสแควร์ (X^2) ค่าไคสแควร์สัมพันธ์ (X^2/df) ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้ไขแล้ว (AGFI) ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องกลมกลืนเปรียบเทียบ (CFI) ค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของเศษเหลือ (SRMR) ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนโดยประมาณ (RMSEA) โดยการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยัน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของตัวแปรสังเกตได้ในแต่ละองค์ประกอบของทักษะภาวะผู้นำแล้วนำมาสร้างสเกลองค์ประกอบจากคะแนนรวมของคะแนน สเกลองค์ประกอบที่ได้ จำนวน 3 องค์ประกอบ จากตัวแปรสังเกตได้ ทั้งหมด 22 ตัวแปร

4. ผลการวิจัย

4.1 ผลการศึกษาทักษะภาวะผู้นำของนักศึกษาในสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนของประเทศไทยจากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) ทักษะระดับบุคคล (Individual Skills) 2) ทักษะระดับกลุ่ม (Group Skills) และ 3) ทักษะระดับชุมชนและ การประกอบอาชีพ (Community and Career Skills) ดังต่อไปนี้

4.1.1 ทักษะระดับบุคคล (Individual Skills) คือ ทักษะในการให้ความคิดเห็นด้วยตนเอง (Self-Advocacy Skills) โดยการวางแผนชีวิตและการกำหนดเป้าหมายส่วนบุคคล และสามารถนำตนเองไปสู่วิธีการเป็นผู้เชี่ยวชาญในการฝึกปฏิบัติทักษะงานอาชีพ ความสามารถในการรวบรวมการอภิปรายที่ผู้ฟังมีส่วนร่วมในองค์กร (Organizational Forums) และความสามารถในการตัดสินใจ ได้แก่ 1) การวิเคราะห์คุณลักษณะของตนเองที่มีต่อครอบครัว ชุมชน ภาครัฐกิจและภาคอุตสาหกรรม 2) การแสดงให้เห็นถึงการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เป็นลายลักษณ์อักษร และ 3) การมีทักษะการสื่อสารแบบอิเล็กทรอนิกส์ในชีวิตประจำวัน

4.1.2 ทักษะระดับกลุ่ม (Group Skills) คือ ทักษะในการสื่อสารต่างๆ ที่มีความจำเป็น และการมีส่วนร่วมในการทำงานแบบระหว่างกันของการทำงานแบบกลุ่มย่อย และการทำงานเป็นทีม อีกทั้ง การทำงานระดับองค์กรเพื่อนำไปสู่เป้าหมายรวม ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสามารถทั้งการเป็นผู้นำ และการเป็นผู้ตามที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่ 1) การแสดง

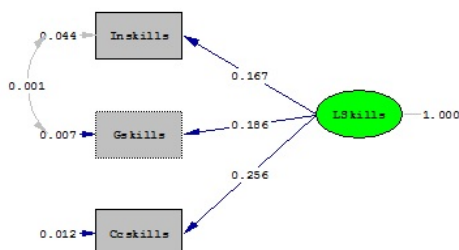
ให้เห็นถึงความรู้ในการแก้ปัญหาการจัดการความขัดแย้ง และการจัดการในการเผชิญกับความท้าทาย 2) การวิเคราะห์ความรับผิดชอบที่ซับซ้อนของการเป็นทั้งผู้นำและการเป็นผู้ตาม และ 3) การแสดงให้เห็นถึงความรู้การทำงานของกระบวนการประชุมการกลั่นกรองการทำงาน

4.1.3 ทักษะระดับชุมชน และการประกอบอาชีพ (Community and Career Skills) คือ บทบาทและความรับผิดชอบในการเป็นพลเมืองที่ดี การแสดงตนรับผิดชอบต่อสังคม ต่อครอบครัว ชุมชน ภาครัฐกิจและอุตสาหกรรม อีกทั้ง การเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่การมีส่วนร่วม ประเมินการให้บริการชุมชน และการให้บริการกิจกรรมการเรียนรู้ในการนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริง

4.2 ผลการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลโครงสร้างองค์ประกอบทักษะภาวะผู้นำของนักศึกษาในสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนของประเทศไทย ตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มตัวอย่าง พบว่า นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงและอาจารย์ในสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนรายละเอียด ตามภาพที่ 1-2 และตารางที่ 2-3

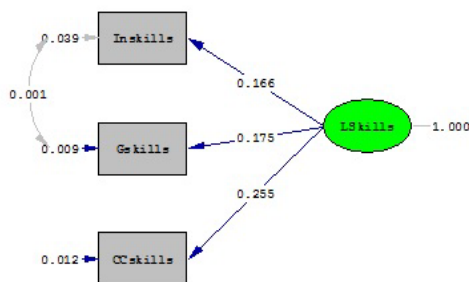
จากภาพที่ 1 แสดงให้เห็นว่านักศึกษาระดับอาชีวศึกษามีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบของทักษะภาวะผู้นำของนักศึกษาในสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนของประเทศไทย ซึ่งมีค่าไคว์-สแควร์ (Chi-square) = .0209 ค่า RMSEA = 0.000 ค่า RMR = 0.000 และไม่มีความสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (P-value = 0.885) รายละเอียดของการวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้างองค์ประกอบของทักษะภาวะผู้นำของนักศึกษาในสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนของประเทศไทย

ภาพที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้างขององค์ประกอบทักษะภาวะผู้นำของนักศึกษาตามความคิดเห็นของนักศึกษา

Chi-Square=0.01, df=1, P-value=0.93545, RMSEA=0.000

ภาพที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้างขององค์ประกอบทักษะภาวะผู้นำของนักศึกษาตามความคิดเห็นของอาจารย์

Chi-Square=0.02, df=1, P-value=0.88549, RMSEA=0.000

ตารางที่ 2 ค่า Factor Loading ค่า t-statistics ค่า Square Multiple Correlation และค่า Factor Scores Regression ขององค์ประกอบของทักษะภาวะผู้นำของนักศึกษาในสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนของประเทศไทย

ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ				สปส. คะแนน องค์ประกอบ
	สัมประสิทธิ์	SE	t	R ²	
Individual Skills	0.166	0.012	13.847*	0.413	0.364
Group Skills	0.175	0.009	20.310*	0.777	1.891
Community and Career Skills	0.255	0.012	21.333*	0.840	2.006
Chi-square = 0.0207, df = 1.000, p = 0.885, RMSEA = 0.000					

หมายเหตุ ** p < .01

จากภาพที่ 2 แสดงให้เห็นว่าอาจารย์ระดับอาชีวศึกษามีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบของทักษะภาวะผู้นำของนักศึกษาในสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนของประเทศไทย ซึ่งมีค่าไคว์-สแควร์ (Chi-square) = 0.01 ค่า RMSEA = 0.000 ค่า RMR = 0.000 และไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (P-value = 0.935) รายละเอียดของการวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้างองค์ประกอบของทักษะภาวะผู้นำของนักศึกษาในสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนของประเทศไทย

ตารางที่ 3 ค่า Factor Loading ค่า t-statistics ค่า Square Multiple Correlation และค่า Factor Scores Regression ขององค์ประกอบของทักษะภาวะผู้นำของอาจารย์ในสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนของประเทศไทย

ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ				สปส. คะแนน องค์ประกอบ
	สัมประสิทธิ์	SE	t	R ²	
Individual Skills	0.167	0.012	13.939*	0.387	0.255
Group Skills	0.186	0.009	22.773*	0.840	2.237
Community and Career Skills	0.256	0.012	21.897*	0.851	1.789
Chi-square = 0.00653, df = 1.000, p = 0.935, RMSEA = 0.000					

หมายเหตุ ** p < .01

จากภาพที่ 1-2 และตารางที่ 2-3 พบว่า ความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์มีค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนระหว่างโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ได้ค่า $X^2 = 0.02$, 0.01 ค่า df = 1.000 ค่า p = 0.885, 0.935 ค่า X^2/df ค่า GFI, ค่า AGFI, ค่า CFI, ค่า SRMR และค่า RMSEA มีค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกันและอยู่ในเงื่อนไข แสดงว่าโมเดลตามสมมติฐานสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี

5. การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่องการวิเคราะห์องค์ประกอบของทักษะภาวะผู้นำของนักศึกษาในสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนของประเทศไทย สรุปประเด็นการอภิปรายผล ดังนี้

5.1 ทักษะระดับบุคคล (Individual Skills) พบว่า เกี่ยวกับทักษะในการให้ความคิดเห็นด้วยตนเอง (Self-Advocacy Skills) โดยการวางแผนชีวิตและการกำหนด

เป้าหมายส่วนบุคคล และสามารถนำตนเองไปสู่วิธีการเป็นผู้เชี่ยวชาญในการฝึกปฏิบัติทักษะงานอาชีพ ความสามารถในการรวบรวมการอภิปรายที่ผู้ฟังมีส่วนร่วมในองค์การ (Organizational Forums) และความสามารถในการตัดสินใจ และสอดคล้องกับ Robert and Katz (1964: 172-174) ได้ระบุถึงทักษะนักบริหารที่มีประสิทธิภาพ คือ ทักษะเทคนิค (Technical Skills) ที่มีความสอดคล้องกับนักศึกษาระดับอาชีวศึกษาเป็นความสามารถในการใช้ความรู้และความชำนาญเฉพาะด้าน อาทิเช่น วิศวกร นักบัญชีที่มุ่งทักษะทางเทคนิค อาศัยการศึกษาที่เป็นทางการ และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่ได้ระบุตามมาตรฐาน 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองในการใช้ในชีวิตประจำวัน และการนำไปประกอบอาชีพ ได้แก่ 1) การวิเคราะห์คุณลักษณะของตนเองที่มีต่อครอบครัว ชุมชน ภาครัฐกิจและภาคอุตสาหกรรม 2) การแสดงให้เห็นถึงการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เป็นลายลักษณ์อักษร 3) การมีทักษะการสื่อสารแบบอิเล็กทรอนิกส์ในชีวิตประจำวัน

5.2 ทักษะระดับกลุ่ม (Group Skills) พบว่า เป็นทักษะในการสื่อสารต่างๆ ที่มีความจำเป็น และการมีส่วนร่วมในการทำงานระหว่างกันของการทำงานแบบกลุ่มย่อยและการทำงานเป็นทีมและสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545) และพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 ได้ที่ระบุสาระสำคัญที่พัฒนานักศึกษาในระดับอาชีวศึกษาให้เน้นการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะ ความรู้ และเจตคติที่จำเป็นในการทำงานในสาขาอาชีพหนึ่งและมุ่งมนุษยสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกับผู้อื่นทั้งในเวลางานและนอกเวลางานจัดให้มีการส่งเสริมความเป็นผู้นำในระดับนี้ อาชีวศึกษาเป็นการศึกษาเพื่อชีวิตและเพื่อการยังชีพด้วยอีกทั้งยึดประโยชน์และความสำคัญของการใช้เวลาว่าง ความพอใจในชีวิตครอบครัว การได้ร่วมกับกิจกรรมในสังคมเป็นระดับที่ผู้เรียนต้องแสดงออกถึงการใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข ได้แก่ 1) การแสดงให้เห็นถึงความรู้ในการแก้ปัญหาการจัดการความขัดแย้ง และการจัดการเผชิญกับความท้าทาย 2) การวิเคราะห์ความรับผิดชอบที่ซับซ้อนของการเป็นทั้งผู้นำและการเป็นผู้ตาม และ 3) การแสดงให้เห็นถึงความรู้การทำงานของกระบวนการประชุมการกลั่นกรองการทำงาน

5.3 ทักษะระดับชุมชน และการประกอบอาชีพ (Community and Career Skills) พบว่า เป็นบทบาท และความรับผิดชอบในการเป็นพลเมืองที่ดี โดยเข้าใจเกี่ยวกับ

บทบาทหน้าที่ของการมีส่วนร่วมประเมินการให้บริการชุมชน และการให้บริการกิจกรรมการเรียนรู้ในการนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริง และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545) และพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 ได้ระบุสาระสำคัญในการผลิตนักศึกษาระดับอาชีวศึกษาต้องเน้นสัมพันธภาพของบุคคลต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมทั่วไปและทางด้านการเมืองด้วยในระดับนี้จะส่งเสริมภาวะผู้นำในการกำหนดนโยบายให้กับชุมชนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเป็นการพัฒนาจริยธรรมในการทำงานและส่งเสริมการศึกษาและอื่นๆ โดยในระดับนี้จะเน้นการกำหนดแนวทางในอนาคตของสังคม โดยยึดฐานจากอิทธิพลของเทคโนโลยีและการกำหนดนโยบายต้องสอดคล้องกับรูปแบบของวิถีชีวิตในสิ่งแวดล้อมที่โลกต้องการและยอมรับ และสอดคล้องกับภคยมนันต์ วัฒนาณรงค์ (2556: 98) ได้ระบุว่ามาตรฐานผู้เรียนวิชาชีพ คือ มาตรฐานที่ 1-12 มี 12 มาตรฐาน 43 ตัวบ่งชี้ เน้นการพัฒนาจิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคมและทักษะวิชาชีพ โดยมุ่งให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีความสามารถตามศักยภาพและมีความสุข

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากผลการวิจัยการวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบของทักษะภาวะผู้นำของนักศึกษาในสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนของประเทศไทย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะต่อสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนเป็นรายด้าน มีรายละเอียด ดังนี้

1. ด้านทักษะระดับบุคคล (Individual Skills) ควรส่งเสริม และสนับสนุนให้นักศึกษาในสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนได้รับการพัฒนา ได้แก่ 1) การแสดงให้เห็นถึงความรู้ในการแก้ปัญหาการจัดการความขัดแย้ง และการจัดการในการเผชิญกับความท้าทาย 2) การวิเคราะห์ความรับผิดชอบที่ซับซ้อนของการเป็นทั้งผู้นำและการเป็นผู้ตาม และ 3) การแสดงให้เห็นถึงความรู้การทำงานของกระบวนการประชุมการกลั่นกรองการทำงาน สถาบันอาชีวศึกษาเอกชน เช่น การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร หรือสอดแทรกสาระสำคัญในรายวิชาที่เกี่ยวข้อง

2. ด้านทักษะระดับกลุ่ม (Group Skills) ควรส่งเสริม และสนับสนุนให้นักศึกษาในสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนได้รับการพัฒนา ได้แก่ 1) การแสดงให้เห็นถึงความรู้ในการแก้ปัญหาการจัดการความขัดแย้ง และการจัดการในการเผชิญกับความท้าทาย 2) การวิเคราะห์ความรับผิดชอบที่ซับซ้อนของการเป็นทั้งผู้นำและการเป็นผู้ตาม และ 3) การแสดงให้เห็นถึงความรู้การทำงานของกระบวนการประชุมการกลั่นกรองการทำงาน โดยการทำงานหรือทำกิจกรรมร่วมกันทั้งในสถาบัน และนอกสถาบัน

3. ด้านทักษะระดับชุมชน และการประกอบอาชีพ (Community and Career Skills) สถาบันอาชีวศึกษาเอกชนควรส่งเสริมให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานักศึกษา และทำความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกในการดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเกี่ยวกับบทบาท และความรับผิดชอบต่อ การเป็นพลเมืองที่ดี โดยการเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่การมีส่วนร่วม ประเมินการให้บริการชุมชน และการให้บริการกิจกรรมการเรียนรู้ในการนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงอย่างต่อเนื่อง

6.2 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรการใช้เทคโนโลยีการจัดการเรียนการสอนที่มีผลต่อการพัฒนาทักษะภาวะผู้นำของนักศึกษาในสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน

2. ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะภาวะผู้นำของนักศึกษาในสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน เนื่องจากว่าเป็นทักษะที่จำเป็นต้องปลูกฝังในตัว ของนักศึกษา

บรรณานุกรม

- กฤษมันต์ วัฒนานรงค์. (2556). *ปรัชญาการอาชีวศึกษา*. กรุงเทพมหานคร.
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กระทรวงศึกษาธิการ .(2546). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไข
เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพมหานคร: องค์การรับส่งสินค้า และ
พัสดุภัณฑ์.
- จีระ หงส์ลดารมภ์ .(2549). *ภาวะผู้นำเยาวชนที่เทพศิรินทร์พุดแค*. [Access on January
24, 2014]. Available from: <http://gotoknow.org/blog/chirakm/68858>
- วิทยาการ เชียงกุล .(2547). *คู่มือพัฒนาตนเองและพัฒนาภาวะผู้นำ*. พิมพ์ครั้งที่ 1.
กรุงเทพมหานคร:
นางลักษณ์ วิรัชชัย .(2542). *โมเดลลิสเรล : สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย*. (พิมพ์ครั้งที่ 3).
กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานติดตามและประเมินผลการอาชีวศึกษา. (2550). *บทสรุปสำหรับผู้บริหารในเรื่อง
ผลการดำเนินงานตามเป้าหมาย และยุทธศาสตร์ทั้ง 4 ด้านของสถานศึกษา*.
[Access on February 8, 2014]. Available from:
http://bme.vec.go.th/page/admin_op2.htm
- Kerlinger, F N., & Lee, H. B. (2000). *Foundations of Behavioral Research*. 4th^{ed}.
Singapore:Wadsworth.
- Robert, L., & Katz. (1964). *Skills of an Effective Administrator*. The President
and Fellows of Harvard College: U.S.A.

